

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty a soudkyň Michaely Bejčkové a Sylvy Šiškeové v právní věci žalobců: **a) K. K., b) nezl. N. K., c) A. K., d) nezl. A. K., e) nezl. M. Ka., f) nezl. A. S., g) nezl. M. S.**, zast. JUDr. Ing. Jiřím Špeldou, advokátem se sídlem Šafaříkova 666, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 15. 6. 2020, čj. OAM-781/ZA-ZA11-P10-2018 a čj. OAM-780/ZA-ZA11-P10-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 19. 4. 2021, čj. 29 Az 10/2020-85,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Ing. Jiřímu Špeldovi, advokátovi, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů v celkové výši **21 369 Kč**, která bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobci v červenci 2017 přicestovali do ČR a následně odcestovali do Švédska. V říjnu 2017 odcestovali do Ruska, poté se v červnu 2018 vrátili do Švédska, odkud byli přemístěni v září 2018 do ČR. Žalobci požádali o mezinárodní ochranu a tvrdili, že jsou v zemi původu pronásledováni z důvodu své víry. Uvedli, že žalobce a) je vedoucím netradiční skupiny věřících – tzv. wahhábistů. Žalobce a) při pohovou k žádosti o mezinárodní ochranu mj. uvedl, že ví o možnosti legalizace pobytu na území ČR podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ale domnívá se, že jako žadatel o mezinárodní ochranu má lepší a stabilnější postavení. Na svou víru žalobce a) přestoupil v roce 1997, avšak toto náboženství je dle jeho tvrzení zakázáno nařízením prezidenta. Pronásledování žalobce a) a jeho rodiny se projevovalo tak, že žalobce a) byl předvoláván na Výbor národní bezpečnosti, státní zastupitelství a policii. Bylo mu vyhrožováno, že ho zavraždí, a chtěli po něm, aby své činnosti zanechal. Toto pronásledování začalo v roce 1998. Žalobce a) byl orgány předvoláván mnohokrát, někdy i denně. Žalobce a) dále uvedl, že byl v roce 1998 obviněn spolu s dalším mužem ze znásilnění 12leté dívky. Po tomto obvinění je drželi na státním zastupitelství, bili je, ale nakonec jim nic neprokázali. Žalobce a) dále uvedl, že v roce 2007 jej chtěli obvinít z nezákonného shromažďování. Několikrát si pro něj přijela

policie, ale on neotevřel. Jednoho dne manželka žalobce a) [žalobkyně c)] policistům řekla, že otevře jen za přítomnosti svědků, a zavolala příbuzné. Když se však policisté dozvěděli, že má přijít i otec žalobce a), který je v městě váženou osobou, raději odešli. Členové jeho víry v posledních 3 – 4 letech před odjezdem rodiny žalobce a) ze země původu nebyli aktivní a scházeli se sami doma v malých skupinkách. V roce 1998, kdy byla skupinka věřících žalobce a) poprvé zadržena a vyslýchána kvůli své víře, jim byla uložena pokuta, kterou žalobce a) nezaplatil. Státní orgány věřícím říkaly, že jejich víra není dobrá a že jejich předkové věřili jinak. Naposledy byla věřící skupina žalobce a) zadržena v roce 2007. Žalobce a) předložil policejní předvolání ze dne 3. 4. 2017 a 14. 10. 2010 a dále varování z prokuratury ze dne 9. 1. 2017, v němž je uvedeno, že se žalobcem a) bude zahájeno trestní stíhání, pokud nezanechá své činnosti. Do roku 2007/2008 byla k výslechům společně s žalobcem a) předvolávána i jeho manželka – žalobkyně c). Za praktikování víry nebyl žalobci a) kromě zmíněné pokuty uložen nikdy jiný trest. Žalobkyně c) jednou musela vzít na výslech i jednoho syna, který měl v té době 9 měsíců, syn poté onemocněl laryngitidou, jeho stav byl vážný a žalobkyně c) také ze stresu potratila. V letech 1998 – 2006 u žalobců probíhalo několik domovních prohlídek. Pro rodinu to byl vždy traumatizující zážitek. Jeden ze synů kvůli tomu trpí vadou řeči, jednou žalobkyně c) z úleku při domovní prohlídce polila jedno dítě horkou vodou. Žalobce a) neví, co bylo cílem domovních prohlídek. V roce 2005/2006 žalobci vyměnili dveře za kovové a nikdo k nim už nemohl násilně vniknout. Od té doby domovní prohlídky neprobíhaly. K dotazu žalovaného, proč tedy státní orgány činily výslechy a domovní prohlídky, aniž to vyústilo v nějaký postih, žalobce a) uvedl, že státní orgány shromažďují materiály, aby je ve vhodnou chvíli mohly použít. Žalobce a) opustil zemi původu až po 20 letech od začátku problémů, neboť nebylo jednoduché opustit vlast a příbuzné. Dále to už však bylo neúnosné. Přibližně v roce 2013 jeden pracovník Výboru národní bezpečnosti žalobci a) sdělil, že je kandidátem na vězení. Žalobce a) a žalobkyně c) mají v zemi původu ještě zletilého syna.

[2] Rozhodnutími ze dne 15. 6. 2020 žalovaný správní orgán neudělil žalobcům mezinárodní ochranu podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Žalobci a) a b) podali proti rozhodnutí žalovaného, které se jich týkalo, žalobu ke krajskému soudu. Stejně tak podali žalobci c) až g) žalobu ke krajskému soudu proti rozhodnutí žalovaného v jejich věci. Vzhledem k obdobné argumentaci krajský soud žaloby spojil ke společnému projednání a rozhodnutí. Krajský soud žaloby zamítl.

[3] Žalobci (dále jen „stěžovatelé“) napadli rozsudek krajského soudu kasační stížností. Namítli, že jsou v zemi původu pronásledováni z důvodu příslušnosti k náboženské skupině. Žalovaný a krajský soud tuto otázku nesprávně posoudili. Stěžovatelé popsali, jaké problémy v zemi původu měl stěžovatel a), protože projevoval svou víru. Represivní přístup k určitým věřícím vyplývá i ze zpráv o zemi původu. Žalovaný přístup státních orgánů neposoudil jako cílený tlak a šikanu motivovanou náboženským vyznáním stěžovatelů. K tíži bylo stěžovatelům přičítáno to, že si nepamatovali určité údaje nebo odpovídali rozdílně. Jejich potíže však trvaly 11 let a podle stěžovatelů je logické, že se snažili nepříjemné události ze své paměti vytěsnit, a proto mohly vzniknout určité nejasnosti. Krajský soud v neprospěch stěžovatelů vyložil období, kdy rodina žádným útokům státních orgánů nečelila. Stěžovatel a) však s ostatními věřícími nepořádal žádné jiné akce. V neprospěch krajský soud vyložil i to, že stěžovatel a) nenosí plnovous jako

pokračování

symbol svého přesvědčení.

[4] Stěžovatelé mají za to, že pro vyhovění žádosti o mezinárodní ochranu postačí pouhá pravděpodobnost jejich pronásledování. Pokud byli stěžovatelé v minulosti vystaveni nezákonnému zacházení policistů, jak konstatoval i krajský soud, nelze vyloučit tuto možnost ani do budoucna.

[5] V neprospěch stěžovatelů nelze vykládat to, že bez obtíží mohli opustit zemi původu. To je nutné vyložit tak, že se státní orgány rády zbavily nepohodlného představitele náboženské skupiny. Konstatovali také, že samotná nemožnost praktikovat víru je důvodem pro udělení mezinárodní ochrany.

[6] Stěžovatelé navrhli, aby NSS napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[7] Žalovaný uvedl, že NSS opakovaně konstatoval, že požadavek povinné registrace náboženských sdružení ani případné výsledky či domovní prohlídky spojené s kontrolou dodržování této registrační povinnosti samy o sobě nedosahují intenzity pronásledování ve smyslu zákona o azylu. U stěžovatelů nebylo zjištěno, že by vůči nim bylo používáno fyzické násilí, nátlak či vykonstruované obvinění (viz usnesení NSS ze dne 21. 5. 2019, čj. 5 Azs 19/2009-91). Postupy státních orgánů v zemi původu stěžovatelů směřovaly k vynucení registrační povinnosti náboženské skupiny, resp. k zanechání protiprávní činnosti ve smyslu kazašské legislativy týkající se účasti na činnostech příslušným způsobem neregistrovaných veřejných a náboženských spolků.

[8] Stěžovatelé nebyli v zemi původu jakkoli ohroženi na životě ani nebyli terčem takových opatření, která by je na životě a svobodách omezila. Stěžovateli a) byla pouze v roce 1998 udělena pokuta, kterou neuhradil, a to bez jakýchkoli následků. Předvolání stěžovatele a) na okresní oddělení vnitra nenasvědčuje tomu, že by byl stěžovatel a) z čehokoli obviněn. Předvolání osoby jako svědka nelze vnímat jako pronásledování ve smyslu zákona o azylu.

[9] Stěžovatel a) uváděl, že byl opakovaně předvoláván na Výbor státní bezpečnosti k výsledku ve městě, kde žil od dětství. I přesto si nepamatoval adresu, kde byly prováděny výsledky. Domovní prohlídky zmínil až k dotazu žalovaného. Poslední prohlídka podle stěžovatele proběhla v roce 2006, tedy 11 let před odchodem stěžovatelů ze země původu. Postup státních orgánů podle žalovaného nelze považovat za cílený tlak a šikanu státních orgánů motivovanou náboženským vyznáním stěžovatelů. Mimo to stěžovatel a), uvedl, že v posledních letech neměli s ostatními souvěrci problémy.

[10] Žalovaný upozornil na to, že stěžovatelé nepodali žádost o mezinárodní ochranu po bezprostředním příjezdu do ČR. Žalovaný rovněž konstatoval, že stěžovatelé neuváděli žádné okolnosti, které by odůvodnily udělení doplňkové ochrany. Zemi původu neopouštěli za žádných tíživých životních okolností.

[11] Podle žalovaného podání žádosti o mezinárodní ochranu stěžovateli bylo

motivováno pouze legalizací pobytu v ČR.

[12] Žalovaný navrhl, aby NSS kasační stížnost zamítl.

[13] Ve věcech mezinárodní ochrany se NSS po posouzení přípustnosti kasační stížnosti v souladu s § 104a s. ř. s. zabývá otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, NSS takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou (viz usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39).

[14] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[15] V projednávané věci je sporné, zda u stěžovatelů existuje odůvodněný strach z pronásledování v zemi původu z důvodu náboženství ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu.

[16] V Kazachstánu musí být náboženské skupiny registrovány. Stěžovatelé tvrdí, že jsou vyznavači netradičního islámu, tzv. wahhábité. Postavením vyznavačů tzv. čistého islámu v Kazachstánu se NSS již dříve zabýval (viz např. rozsudky NSS ze dne 5. 12. 2007, čj. 3 Azs 89/2007-68, ze dne 10. 6. 2008, čj. 8 Azs 23/2008-75, či usnesení ze dne 16. 7. 2008, čj. 3 Azs 38/2008-117). NSS v těchto rozhodnutích dospěl k závěru, že zákonný požadavek povinné registrace náboženských skupin v Kazachstánu je legitimní a odůvodněný zájmem na ochraně bezpečnosti osob a nelze jej považovat za výraz porušování lidských práv (náboženské svobody), resp. za pronásledování z náboženských důvodů. Problémy věřících v Kazachstánu související s tím, že jsou členy neregistrované církve (výslechy, domovní prohlídky), nelze považovat samy o sobě za pronásledování ve smyslu zákona o azylu a důvod pro udělení mezinárodní ochrany.

[17] Problémy, které popisovali stěžovatelé, plynou z toho, že byli členy náboženské skupiny, která je neregistrovaná. Stěžovatelé tedy pouze museli snášet negativní důsledky toho, že nerespektovali právní předpisy. Problémy, které měli v zemi původu, nedosahovaly úrovně pronásledování ve smyslu zákona o azylu, jak již podrobně popsal žalovaný ve svých rozhodnutích a krajský soud ve svém rozsudku (na tato rozhodnutí NSS v podrobnostech odkazuje). Stěžovatelé nebyli ohroženi na životě ani na ně nebyl vyvíjen přehnaný psychický nátlak.

[18] NSS dodává, že jen ze skutečnosti, že stěžovatelé ze země původu odcestovali bez problémů, skutečně nelze bez dalšího dovozovat, že stěžovatelé nejsou v zemi původu pronásledováni v intenzitě požadované zákonem o azylu. NSS k tomu ovšem podotýká, že tuto skutečnost vzal žalovaný v úvahu pouze jako podpůrný argument. Těžiště rozhodnutí žalovaného o tom, že stěžovatelé nejsou pronásledováni ve smyslu zákona o azylu, bylo jinde (viz předchozí body). K rozporům ve výpovědích NSS konstatuje, že je žalovaný použil také pouze jako podpůrný argument. Určité drobné a vysvětlitelné rozpory ve výpovědích přirozeně nemohou být bez dalšího důvodem pro zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu.

pokračování

[19] Zákon o azylu a ustálená judikatura NSS poskytují dostatečnou odpověď na všechny námitky uvedené v kasační stížnosti. NSS neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání.

[20] Kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a NSS ji proto odmítl podle § 104a s. ř. s.

[21] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[22] Usnesením ze dne 10. 9. 2020 byl stěžovatelům a) a b) krajským soudem ustanoven zástupce z řad advokátů (JUDr. Ing. Špelda). Jiným usnesením ze dne 10. 9. 2020 byl stěžovatelům c) až g) krajským soudem ustanoven zástupce z řad advokátů (JUDr. Ing. Špelda). Podle § 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s. hradí advokátovi, který byl stěžovateli ustanoven krajským soudem, hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Advokát provedl v řízení o kasační stížnosti jeden úkon právní služby, kterým je sepsání kasační stížnosti, tj. písemné podání soudu ve věci samé [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Za provedený úkon právní služby advokátovi náleží mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu], která se zvyšuje o paušální náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Advokát současně zastupoval 7 osob, a proto mu podle § 12 odst. 4 advokátního tarifu za každou takto zastupovanou nebo obhajovanou osobu náleží mimosmluvní odměna snížená o 20 %. Za jeden úkon právní služby a za sedm zastupovaných osob tedy advokátovi náleží odměna ve výši 17 660 Kč a dále částka odpovídající DPH ve výši 21 %, celkem tedy po zokrouhlení 21 369 Kč. Tuto částku NSS vyplátí do 30 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 29. července 2021

senátu

Ondřej Mrákota
předseda